

Een Tuin vol Verhalen
Seizoen 2025-2026

Grond onder de voeten

Gemeentegespreksgroepen

deel 2

Gemeentegespreksgroepen

Coördinator:

Janny Jansons-van Dijk, jankevandijk@planet.nl, 06-17043262

Toerusting en materiaal: Deel 4,5 en 7

ds. Egbert van Dalen, ej.vandalen@gmail.com, 06-24822235

Toerusting en materiaal: deel 6

ds. Wijke Greydanus, w.greydanus@pg-doetinchem.nl, 06-23460083

Illustraties:

Jaarthema: Sieta Veenkamp

Bijeenkomst 4,5,6: Ineke ter Haar

Bijeenkomst 7: Margreet Baars

Fotografie: Gerhard ter Brugge

Protestantse Gemeente
Doetinchem

Bijeenkomst 4 Het fundament (I Kor. 3:10-16)

Introductie

Met als hoofdthema 'grond onder de voeten' gaan we deze keer het gesprek met elkaar aan over het fundament van ons geloof. Het thema is actueel in de PGD nu de gemeente fuseert en opnieuw moet worden opgebouwd. Uitgangspunt voor het gesprek met elkaar is een tekst in de brief van Paulus aan de gemeente in Korinthe. Deze brief is rond het jaar 55 na Christus geschreven. De geadresseerde gemeente is door Paulus gesticht en bestaat nog maar vijf jaar. Er heerst verdeeldheid. De gemeente is opgesplitst in verschillende groepen en er is een gebrek aan visie. Dat deze problemen spelen, is niet zo verwonderlijk, omdat de (joodse en niet-joodse) gemeenteleden zeer diverse culturele en religieuze achtergronden hebben. Ze weten nog niet zoveel van het christendom.

Achtergrond

Om te begrijpen waarom de gemeente in Korinthe zo divers was, is het nodig om iets te weten van de geografische ligging. Korinthe ligt op een landengte, een lange landtong die het gebied rondom de hoofdstad Athene verbindt met de Peloponnesus en twee zeeën scheidt (de Golf van Korinthe en de Golf van Egina). Sinds anderhalve eeuw is er een kanaal gegraven van ruim zes kilometer die de twee zeeën voor de zeevaart verbindt, maar in Bijbelse tijden was dat nog niet mogelijk – keizer Julius Caesar had het wel geprobeerd maar technisch was het niet gelukt om door de harde rots te komen. Daarom moest een schip aanmeren in de haven van de ene zee, moesten alle goederen over land worden vervoerd en overgeheveld naar een schip dat in de haven van de andere zee lag. Of men trok het hele schip over land over een primitieve 'spoorlijn' van gepolijste steen (de diolkos; die vandaag nog steeds is te zien) door middel van sledes. Dankzij deze korte oversteek konden schippers de lange en gevaarlijke route langs de rotskusten van het schiereiland Peloponnesos vermijden, waar ook nog het gevaar was van piraten.

De unieke en bedrijvige haven van Korinthe was dus big business! Die creëerde een ongekennde welvaart. Korinthe dat aan het heen en weer hollen was met goederen, trok mensen vanuit heel het Romeinse Rijk aan. Je kwam er van alles tegen wat je in een havenstad kan verwachten, van dronken zeelui tot prostituees in de tippelzones. De gemeente die Paulus er stichtte, leek het met de zeden niet al te nauw te nemen. De gemeenteleden hadden diverse culturele achtergronden en begrepen de boodschap van Paulus niet altijd goed. De eenheid was vaak ver te zoeken.

Opzet van de avond

Welkom en korte introductie

In deze bijeenkomst staat een fragment uit de brief aan de gemeente in Korinthe centraal. Korinthe was een welvarende havenstad die mensen uit heel het Romeinse Rijk aantrok. Ook de christelijke gemeente was zeer divers. Paulus had de gemeente vijf jaar eerder gesticht. Maar eerlijk gezegd vormden ze een zootje ongeregeld dat voortdurend ruzie maakte, het met de zeden niet zo nauw nam, zich bezatte aan het avondmaal en onderling verdeeld was.

In het gedeelte uit de brief aan de gemeente in Korinthe dat vanavond centraal staat, spreekt Paulus over het fundament (I Kor. 3: 10-16). Hij wil de gemeente terugleiden naar de kern. Paulus heeft als een kundig bouwmeester het fundament van het huis gelegd. Daarop kan de gemeente nu voortbouwen. Het fundament is Christus zelf (vers 11).

In het Korinthe van toen was de beeldspraak van een fundament heel aanschouwelijk, omdat het dynamische en welvarende Korinthe zich sterk uitbreidde en de stad veel bouwputten had. Paulus bedoelt met het beeld van 'Christus als fundament' dat dit uitgangspunt vastligt en niet veranderd kan worden. Het fundament van een huis is niet zichtbaar, maar wel heel belangrijk. Een fout in de fundering is rampzalig.

Het beeld is heel duidelijk, maar tegelijk heeft het ook een nadeel, omdat een in beton gegoten fundament heel rigide overkomt. Niet voor niets is het woord fundamentalisme ervan afgeleid. Interessant is dat de apostel Petrus ditzelfde beeld in zijn brieven gebruikt, maar dit ongewenste neveneffect probeert te ondervangen door over de gemeente te spreken in termen van *levende stenen* (1 Petrus 2:4-5). Het lijkt of Paulus dit ongemak zelf ook aanvoelde, want na het beeld van het fundament gaat hij plots over op een ander beeld, namelijk dat de gelovigen zelf een tempel zijn waarin God woont. Zij zijn dus zelf een levend gebouw.

Lied 939:1

Op U alleen, mijn licht, mijn kracht,
stel ik mijn hoop. U zorgt voor mij.
Door golven heen, door storm en nacht

leidt mij uw hand. U blijft nabij.
Uw vrede diep, uw liefde groot
verjaagt mijn angst, verdrijft de dood.
Mijn vaste rots, mijn fundament,
U bent de grond waarop ik sta.

Lezen I Kor. 3: 10-16

Stilte

Welke gedachten of beelden kwamen er gedurende de lezing en de stilte in je op?

Gespreksvragen

Wat zie je zelf als het fundament van je bestaan? Wat geeft jou stevigheid, wat draagt jou?

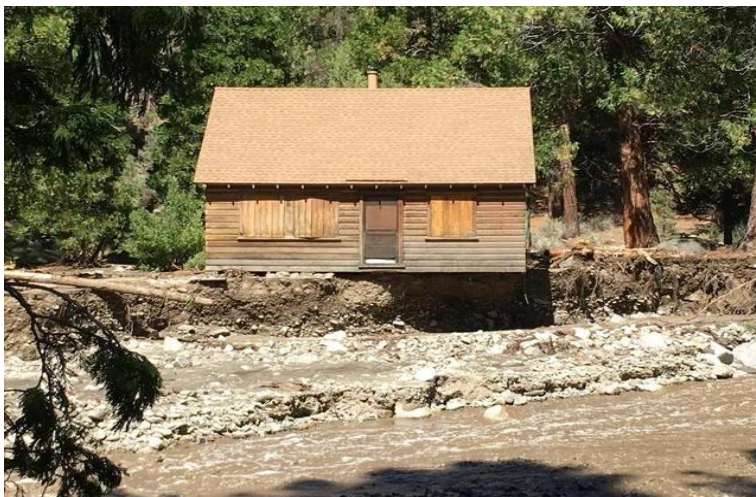
Wat beschouwen jullie vanuit je eigen geloofsbeleving als onopgeefbaar?

Ieders leven is veranderlijk. De tijd waarin we leven verandert razendsnel. Als je terugkijkt naar de laatste tien jaar, wat is er dan voor jou hetzelfde gebleven?

In Doetinchem wordt de gemeente opnieuw opgebouwd. Muren worden omvergetrokken, ruimtes opnieuw ingedeeld. Maar het fundament blijft hetzelfde. Maar wat is dat fundament? Is daar overeenstemming over? Wat is de dragende laag waarop de gemeente van de toekomst wordt gebouwd? Wat zien jullie als het uitgangspunt dat voor iedereen zou moeten gelden?

Lezen: Lucas 6: 46-49

Waarom roepen jullie *“Heer, Heer”* tegen Mij, maar doen jullie niet wat Ik zeg? Ik zal jullie vertellen op wie degene lijkt die bij Me komt, naar mijn woorden luistert en ernaar handelt: hij lijkt op iemand die bij het bouwen van zijn huis een diep gat groef en het fundament op rotsgrond legde. Toen er een overstroming kwam, beukte het water tegen het huis, maar het stortte niet in omdat het degelijk gebouwd was. Wie wel naar mijn woorden luistert maar niet doet wat Ik zeg, lijkt op iemand die een huis bouwde zonder fundament, zodat het meteen instortte toen het water ertegen beukte en er alleen een bouwval overbleef.’

Herken je je in dit plaatje? Heeft jouw bestaan weleens gewankeld? Wat gebeurde er? En wat gebeurde er toen met jou? Vond je nieuwe grond om op te staan?

Paulus gebruikt het beeld van het fundament maar lijkt er tegelijk ook weer afstand van te nemen, omdat het te veel overkomt als een waarheid die in beton is gegoten. Dat is niet te rijmen met de Geest die altijd verrast en onverwacht binnen komt waaien. Petrus spreekt over levende stenen. In welk opzicht ben je zelf een levende steen?

Wat zou beter werken, een geloofsgesprek over het fundament, of samen praktisch aan de slag voor een diaconaal project?

Paulus spreekt in dezelfde brief ook over de liefde als het enige dat blijft (I Kor. 13 over geloof, hoop en liefde). Als de liefde de praktijk is die op het fundament gebouwd wordt, wat is er dan nodig om de liefde te laten bloeien? Wat heb je zelf nodig om liefdevol met anderen om te kunnen gaan? Onder welke omstandigheden lukt dat niet, wat houdt je tegen?

De boodschap van de liefde adresseert Paulus aan een zeer welvarende stad. Waarom juist aan hen?

Afronding

Wat bood jouw vanavond een nieuw gezichtspunt? Wat blijft je bij?

Gebed

*Wek in ons de moed
om de nacht in te gaan
met haar zorgen en schaduwen,
om de nacht aan te gaan
en uit te zien naar morgen.*

*Wek in ons de kracht
om de dag in te gaan
vol taken en plannen,
om de dag aan te gaan
en zin te krijgen in wat komt.*

*Wek in ons het verlangen
om het leven in te gaan
met haar diepten en haar hoogten,
om het leven aan te gaan
en te weten: U bent daar.*

*Wek in ons vertrouwen
om onszelf aan te zien
met milde ogen als van U,
om te zien: de liefde, de vriendschap,
de moed, de kracht, het verlangen. Amen.*

Ds. Harmke Heuver (Uit Petrus; U die voor mij uitgaat. Gebeden voor onderweg)

Extra: Liederen over het fundament:

lied 111 a 3

Het werk van God staat voor altijd,
vast ligt de wet in eeuwigheid,
zij kunnen op elkander bouwen.
Steunt iemand op de liefde Gods,
dan staat hij zelf ook als een rots,
een fundament voor ons vertrouwen.

Lied 939:1

Op U alleen, mijn licht, mijn kracht,
stel ik mijn hoop. U zorgt voor mij.
Door golven heen, door storm en nacht
leidt mij uw hand. U blijft nabij.
Uw vrede diep, uw liefde groot
verjaagt mijn angst, verdrijft de dood.
Mijn vaste rots, mijn fundament,
U bent de grond waarop ik sta.

Lied 823: 5

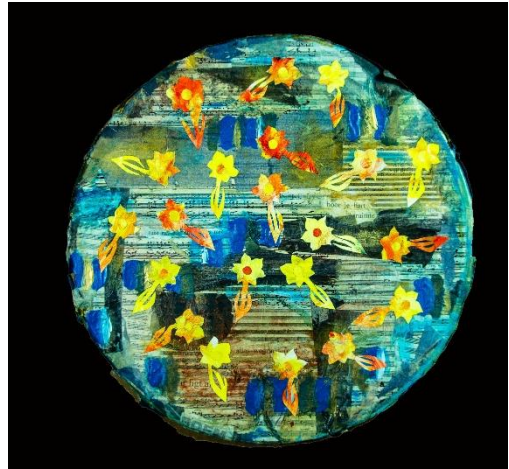
O God, wij bouwen als ontheemden,
wij wonen en wij blijven vreemden,
bestemd voor hoger burgerrecht.
Wil ons, o koning der getijden,
een woning in de stad bereiden
waar Gij het fundament van legt.

Bijeenkomst 5 Woestijngond (Jes. 35: 1-10)

Inleiding

De woestijn als Bijbelse metafoor

De woestijn staat voor verzengende leegte, onherbergzaamheid, eenzaamheid en dood. In de woestijn is het moeilijk om je te oriënteren. Het landschap verandert voortdurend door zandstormen waarbij sporen verwaaien. Er zijn geen wegen. Je hebt er geen houvast. In de Bijbel is de woestijn een gebied waar de mens wordt teruggeworpen op zichzelf. Het is de plek waar gelovigen beproefd worden. Abraham trok er doorheen toen hij alles achter zich had gelaten en leerde om op God te vertrouwen. Ook het latere volk Israël moest na de ontsnapping uit het slavenbestaan in Egypte door de woestijn naar het beloofde land. Hier werd de relatie met God opgebouwd, elke dag opnieuw. Want God wees het volk de weg en gaf voedsel en water. In de woestijn ontving Mozes de Tien Leefregels. In dit onherbergzame oord trokken profeten zich terug. Ook in het Nieuwe Testament vormt de woestijn een leerzaam decor. Johannes houdt er zijn donderpreken waarin hij het volk oproept tot bekering. Ook Jezus wordt naar de woestijn geleid om beproefd te worden, als voorbereiding op zijn taak.

Toenemende verwoestijning vandaag

Op onze planeet is sprake van verwoestijning. Dat houdt in dat de vruchtbare bodem verdwijnt en verandert in droog, onleefbaar gebied. Dit gebeurt door klimaatverandering, veranderende neerslagpatronen, ontbossing, overbegrazing en een hoog verbruik van grondwater voor industrie en landbouw. Jaarlijks verliest de aarde miljoenen hectare vruchtbare grond door verwoestijning. Meer dan 75% van het aardoppervlak is de afgelopen decennia droger geworden. Het fenomeen is niet beperkt tot bestaande woestijngebieden, maar kan ook optreden in andere ecosystemen die momenteel nog niet woestijnachtig zijn. Zelfs in Europa, met name Zuid-Europa, zijn er gebieden waar verwoestijning een groeiend probleem is geworden. Verwoestijning leidt tot verlies van biodiversiteit, onzekere oogsten, armoede, en kan migratie op gang brengen. Het leidt tot afname van vegetatiebedekking,

gebrek aan water en verzilting van de bodem. Zonder vegetatie die de grond vasthoudt, waait de vruchtbare bovenlaag makkelijk weg. Zelf in het zo waterrijke Nederland vindt een omslag plaats. Het doel is niet langer om het zoete regenwater zo snel mogelijk af te laten vloeien naar zee, maar om het vast te houden voor langere droogteperiodes, om verzilting en het dalen van het grondwaterpeil tegen te gaan.

De woestijn als metafoor voor de moderne samenleving

In 1988 publiceerde de Amsterdamse studentenpastor Bernard Rootmensen een boekje met de titel *40 Woorden in de woestijn. Werkboek voor de gemeente bij de crisis van kerk, geloof en cultuur*. Daarin gebruikte hij het beeld van de woestijn voor het levensgevoel van de moderne mens in de

geseculariseerde samenleving: voor veel mensen valt er steeds meer houvast weg, zij ervaren een innerlijke leegte en eenzaamheid. Ze dwalen dorstig rond, volgen luchtspiegelingen, maar vinden gelukkig ook af en toe een oase. Is de grond waarop wij staan woestijngrond? Is er nog een weg zichtbaar? Hebben we nog houvast? Geloven we nog in het beloofde land?

Welkom en introductie van het thema

Het thema van dit jaar is Grond onder de voeten. Is het grond of zand? Is het zo dat we niet alleen klimatologisch verwoestijnen, maar dat we ook in figuurlijke zin in een woestijn leven? Is de samenleving een eenzame, verzengende plek geworden waar mensen ronddolen, een plek zonder houvast, waar zandstormen sporen uitwissen en er geen paden zijn? In de Bijbel is de woestijn een plek van beproeving, een leerschool. Vergelijk bijvoorbeeld lied 63b uit het liedboek (een fragment):

*God, mijn God, naar U blijf ik zoeken,
mijn ziel dorst van verlangen naar U;
al wat ik ben smacht naar U
in een troosteloos dor land zonder water.*

Het volk Israël moest eerst door de leerschool van de woestijn voordat ze naar het beloofde land mochten gaan. Talloze beproevingen moesten ze ondervinden en ze ontvingen er ook de Tien Leefregels om hun bestaan richting te geven.

De woestijn heeft vele gezichten. Je vindt er oases. Overdag is het er snikheet, maar 's nachts kan het ijskoud worden. In Jesaja 35 lezen we echter ook over de woestijn die welig tot bloei komt.

Zingen: lied 91a: 1 en 2 (mel. Licht dat ons aanstoot)

Wie in de schaduw Gods mag wonen
hoeft niet te vrezen voor de dood.
Zoek je bij Hem een onderkomen –
dan wordt zijn vrede jou tot brood.
God legt zijn vleugels van genade
beschermend om je heen als vriend
en Hij bevrijdt je van het kwade,
opdat je eens geluk zult zien.

Engelen zendt Hij alle dagen
om jou tot vaste gids te zijn.
Zij zullen je op handen dragen
door een woestijn van hoop en pijn.
Geen bange nacht zal je doen beven,
geen ziekte waar een mens van breekt.
Lengte van leven zal God geven,
rust aan de oever van een beek.

Luisteren naar [In de woestijn - Elly en Rikkert](https://www.youtube.com/watch?v=3Qfn2qYOev4) <https://www.youtube.com/watch?v=3Qfn2qYOev4>

Lezen Jesaja 43: 18v:

Blijf niet staan bij wat eertijds is gebeurd,

denk niet terug aan het verleden.
Zie, ik ga iets nieuws verrichten,
nu ontkiemt het – heb je het nog niet gemerkt?
Ik baan een weg door de woestijn,
maak rivieren in de wildernis.

Stilte

Gebed

Heer,
leer mij mezelf over te geven,
en mijn eigen verlangens,
angsten en zorgen los te laten.
Ik zit zo vast aan mezelf,
aan wie ik denk te zijn.

En ik zit vast aan mijn beelden van U,
wie U bent in mijn ogen.

Help mij om leeg te worden.
Help me om me open te stellen voor vernieuwing door uw Geest
en baan voor mij de Weg. Amen

Gespreksvragen

Reiservaringen

Heeft iemand van jullie weleens een (half)woestijn in het echt gezien? Hoe was dat? Wat is je bijgebleven?

De samenleving als woestijn

Herken je het beeld van de moderne samenleving als een woestijn (denk aan woorden als leegte, onherbergzaamheid, eenzaamheid, desoriëntatie) ?

Veranderlijkheid

De zandduinen in de woestijn veranderen voortdurend door de zandstormen die er vrij spel hebben. Vaste wegen zijn er niet. Is de samenleving van nu daarmee te vergelijken? Waar zie jij die veranderlijkheid vooral? Wat maakte jij vroeger mee, wat er nu niet meer is of sterk is veranderd, verschaald?

Fata morgana

In een woestijn zijn er ook luchtspiegelingen, ofwel fata morgana's. Ze ontstaan door het breken van licht in luchtlagen met verschillende temperaturen. Het licht buigt hierdoor af. Dit kan ervoor zorgen dat objecten op een andere plek lijken te staan of zelfs worden gespiegeld. Het lijkt dan alsof er in de verte water is. Herken je in onze samenleving ook luchtspiegelingen, ofwel valse hoop voor mensen met problemen?

Beproeving

Heb jij in je leven wel eens een tijd van desoriëntatie en beproeving meegemaakt? Hoe was dat? Wat maakte het moeilijk? Hoe ben je eruit gekomen?

Oases

Wat zijn voor jou oases in de woestijn? Waar of hoe kun jij op krachten komen en nieuwe energie opdoen, jezelf hervinden?

Intermezzo

Lezen: Jes. 35: 1-10

Kijk samen naar het filmpje over de Atacama woestijn in Chili. [Een van de droogste plekken op aarde staat in bloei](#)

Tot bloei komen

Heb je weleens ervaren dat je leven in een sleur verkeerde en plotseling tot bloei kwam? Speelde jouw geloof daar een rol in? Werd je ergens van bevrijd? Verdiepte je leven zich?

Bloeiende samenleving

Zie jij mogelijkheden voor onze samenleving om tot bloei te komen? Wat is daarvoor het meest nodig?

Afronding

Kon jij je in het beeld van de woestijn als metafoor voor onze samenleving herkennen? Wat heeft jou deze avond geraakt? Wat neem je mee?

Zingen lied 608: De steppe zal bloeien

De steppe zal bloeien.
De steppe zal lachen en juichen.
De rotsen die staan
vanaf de dagen der schepping
staan vol water, maar dicht.
De rotsen gaan open.
Het water zal stromen,
het water zal tintelen, stralen,
dorstigen komen en drinken.
De steppe zal drinken.
De steppe zal bloeien.
De steppe zal lachen en juichen.

De ballingen keren.
Zij keren met blinkende schoven.
Die gingen in rouw
tot aan de einden der aarde,
één voor één, en voorgoed.
Die keren in stoeten.
Als beken vol water,

als beken vol toesnellend water,
schietend omlaag van de bergen.
Als lachen en juichen.
Die zaaiden in tranen,
die keren met lachen en juichen.

De dode zal leven.
De dode zal horen: nu leven.
Ten einde gegaan en onder stenen bedolven:
dode, dode, sta op,
het licht van de morgen.
Een hand zal ons wenken,
een stem zal ons roepen:
Ik open hemel en aarde en afgrond
en wij zullen horen.
En wij zullen opstaan
en lachen en juichen en leven.

Stilte

Ter afsluiting luisteren naar naar lied 113c 'Je wordt gezien, je mag er zijn' (Psalmen Anders; Youtube)

<https://youtu.be/bXjeyblqi0c?si=cbtEjVxSpHnxeeaat>

Andere liedsuggesties:

Lied 63: 1
Lied 65: 1,5,6
lied 91a: 1 en 2
lied 605 (de toekomst is al gaande)
lied 804 (Hagar in de woestijn)

Bijeenkomst 6 Geen Grond onder de voeten (Psalm 69: 1-3)

Ontmoeting

Deel met elkaar hoe het op dit moment in je leven gaat. Als er nieuwe deelnemers zijn: een kort voorstelrondje.

Lied en gebed:

Wees de grond onder mijn voeten (mel. Psalm 146)

Wees de grond onder mijn voeten
wees het dak boven mijn hoofd
wijs mij richting op de route
naar de toekomst ons beloofd.
Wees de bron waaruit ik put
Liefde, vrede en geluk.

Wees de stem in onze stilte
en het oor dat ons verstaat
wees de warmte als de kilte
onze liefde sterven laat;
En geef steeds betekenis
aan de vraag wat leven is.

Wees de ziel van mijn gedachten,
wees de drijfveer van mijn hand.
Breng het Rijk dat wij verwachten
mede door ons doen tot stand
Inspireer ons dag aan dag
met uw Geest en geef ons kracht.

In gesprek met de Bijbel:

We lezen uit het boek van de Psalmen. Een bundel samengesteld uit liederen die tussen 200 en 150 voor Christus de vorm kregen zoals we die nu kennen. Daaraan ging een lange ontstaansperiode vooraf. Lieder werden door de eeuwen heen mondeling overgeleverd, werden bewerkt, aangepast, ingekort.

Psalmen zijn bedoeld voor de eredienst. Uit de aanhef boven aan een psalm is dat op te maken.

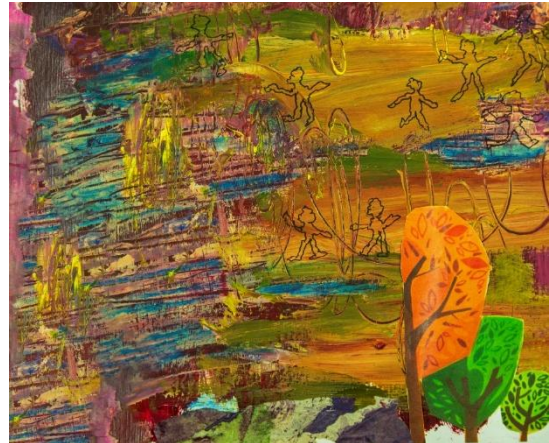
Veel gelovigen ook vandaag de dag houden van dit Bijbelboek omdat er tal van menselijke situaties openhartig in bezongen worden die herkenbaar zijn in ons eigen leven.

Als de psalmist het over 'ik' heeft kan ik mezelf in die ik-figuur herkennen.

Alles komt in de psalmen voorbij: verwondering, overvloed, blijdschap en vreugde worden evenzeer bezongen als verdriet, leven en dood, recht en onrecht, oorlog en vrede, ziekte en schaarste etc.

Een psalm is een 'levenslied' in de goede zin van het woord. Psalm 23, 42 of 139 horen tot de favorieten.

In de rabbijnse traditie wordt het boek van de Psalmen ook wel het 'hemels medicijnboek' genoemd.

Oude Scheveningse vissers vertellen dat ze gewend waren om 's avonds aan boord een psalm te lezen uit hun 'geestelijke apotheek'.

Wie een wat gevorderde leeftijd heeft en als kind op een christelijke school zat herinnert zich vaak nog levendig de maandagochtenden waarop een psalmversje opgezegd moest worden.

Jong geleerd is ook hier oud gedaan. Tot op hoge leeftijd herinneren mensen zich gedeeltes van dit bijbels liedgoed ook al laat het geheugen hen op andere terreinen soms in de steek.

Tot op de dag van vandaag worden de oude en doorleefde woorden van de psalmen in kerken en kloosters gebeden en gezongen. In de kloosters gebeurt het dagelijks, onberijmd, als vast onderdeel van de verschillende gebedsmomenten op de dag. Enkele van deze 'kloosterpsalmen' zijn opgenomen in het Liedboek- zingen en bidden in huis en kerk: Psalm 4b, 25e, 67b, 84b, 87a, 91c, 92b, 98f, 121b, 130d, 134a en 139c.

Het Bijbelgedeelte:

De psalmen vertolken het hele spectrum van het menselijk leven, hoogte,- zowel als dieptepunten krijgen klank en worden uitgezongen naar God toe. De psalmist neemt geen blad voor de mond, heeft het hart op de tong.

Er zijn maar weinigen die het hun hele leven lang voor de wind gaat, die altijd sterk staan en de touwtjes van het leven stevig in handen hebben, die voortdurend gelukkig zijn en te allen tijde gezegend zijn met goede gezondheid. Als ik het goed zie is dat eerder uitzondering dan regel, al doet het beeld dat we via de social media te zien krijgen het tegendeel vermoeden.

Psalm 69 is een lied geschreven vanuit de ervaring van crisis en chaos. Het lied, het wordt aan David toegeschreven, bezingt hoe dan ook een existentiële ervaring: de zanger staat tot de nek in het water, verliest houvast, alles wankelt, hij/zij voelt geen grond meer onder de voeten en dreigt meegezogen te worden in de stroom. Een uiterst gevaarlijke en angstige situatie, hier is een mens in nood. De dreiging komt, dat lezen we verderop in de psalm, van mensen die de dichter naar het leven staan.

De vraag is of het hier gaat om het klaaglied van een enkeling of dat we ervan uit kunnen gaan dat hier een collectief bedoeld is en dat de psalm gezongen is vanuit de ervaring van de ballingschap van het volk Israël. Alsof het volk de nood als met één stem bezingt. Of het nu om een individu of een gemeenschap gaat, beide zou kunnen. Het één sluit het andere niet uit.

Liederen spelen in het omgaan met crisis situaties vaak een belangrijke rol, ze kunnen helpen stem te geven aan wat het leven ontwricht.

Lezen: Psalm 69:1-3 (uit: 150 psalmen vrij, Huub Oosterhuis)

Red mij, o God, mijn ziel staat onder water.
Ik zink weg in zuigende modder
meegesleurd, kan niet meer staan, ga onder-
ik ben uit de lucht gegooid in de zee
als een steen.

Vragen:

- Geen grond onder de voeten hebben: Welke ervaring in je persoonlijke leven komt bij je boven?
- Wanneer heb je je gevoeld alsof het water je aan de lippen stond en je je geen raad meer wist? Dat er zoveel stress, druk of crisis was dat je er haast in leek te verdrinken?
- Wat heeft je toen geholpen om erdoorheen te komen?
- Was er een woord, een zin, een lied in die situatie die toen bijzondere betekenis voor je heeft gekregen en misschien nog heeft?

Zelf een psalm schrijven!?

Daarvoor hoef je geen groot dichter of componist te zijn. Probeer het gewoon!

Dit zijn de stappen:

- Begin met je af te vragen wat er op dit moment van je leven in je omgaat en hoe jij je daarbij voelt (blij, ongerust, kwaad, vredig, gelukkig, sterk, zwak ..)
- Zoek dan naar een vergelijking. Ik voel met net zoals: ... (als een vogel in de lucht, het denderen van een trein, de geur van regen ...)
- Schrijf vervolgens wat je van God verwacht. 'Wilt U voor me zijn als ... of U bent voor mij als (iemand die naar me luistert, een zachte bries op een hete dag, een vriend, een bron, die me begrijpt, een vriend, een vader, een moeder, een rots,

Stelling: 'Een psalm is als een reddingsboei in een onstuimige zee' (anonym)

Stille tijd:

Open je hart en ontvang het als een woord van God. Wees vijf minuten stil en vraag je af wat de Geest je wil zeggen of als je het anders wilt zeggen: wat roept deze tekst bij je op of bij je wakker. Geef elkaar daarna gelegenheid om te delen wat je ontvangen hebt.

Er is altijd grond, zelfs onder de diepste zee is grond, zeebodem.

Bij alles wat onzeker maakt, bij alles wat wankelt en schuift, wat instabiel is in mijn leven, is God de bodem die mij draagt.

Afronding

Luisterlied: Psalmen voor nu, psalm 69 Red mij

https://www.youtube.com/watch?v=k9WmZRu0GMU&ab_channel=PsalmenvoorNu-Topic

Bijeenkomst 7 De graankorrel (Joh. 12: 20-26)

Achtergrond

De lezing over de graankorrel die moet sterven volgt in het evangelie volgens Johannes direct op de intocht in Jeruzalem. Hiertoe heeft Jezus zelf het initiatief genomen. Hij ging zelf op de ezel zitten (in Matt. 21 staat nog duidelijker hoe Jezus zelf een ezel heeft geregeld en de discipelen op pad stuurt om deze te halen). Hij presenteert zichzelf dus aan Jeruzalem

als de zachtmoedige Koning. Hij weet ook dat Hij de confrontatie die Hij opzoekt, met de religieuze en wereldse leiders die daar gevestigd zijn, met de dood zal bekopen. In *die* context spreekt Hij over zichzelf als een zaad dat moet sterven. Elders spreekt Hij er echter ook in algemene zin over, dus dat het voor iedereen geldt dat je moet sterven om op te staan. Het sterven van de graankorrel is een transformatie, een nieuwe geboorte. Er komt nieuw leven uit voort, eerst een wortel, daarna een steeltje met kiemblaadjes. Wat Jezus in Joh. 12 wil zeggen is dat Hij zich op die manier zal 'vermeerderen'. Want er zal een nieuwe halm uit Hem als graankorrel voortkomen die heel veel zaad draagt. Door zijn dood zullen er uiteindelijk miljoenen mensen tot geloof komen.

Welkom en introductie

Vandaag, in de Veertigdagentijd, staan we stil bij Jezus die van zichzelf zegt dat Hij sterven moet. Hij gebruikt daarvoor het beeld van de tarwekorrel die in de aarde valt en zichzelf geeft aan het jonge plantje dat uit Hem ontstaat. Daarmee bedoelt Hij de christelijke gemeente. Want doordat de graankorrel sterft, blijft deze niet op zichzelf, maar vermeerdert hij zich. Er zal een nieuwe halm uit voortkomen die heel veel zaad draagt. Door zijn dood zullen er honderden miljoenen mensen tot geloof komen.

Tegelijk past het beeld in een bredere context, want ook in het evangelie lezen we dat wie zijn leven wil behouden het moet verliezen en dat iedere gelovige zijn kruis op zich moet nemen (Marcus 8:34-38 en Lucas 14:27) Het duidt erop dat we niet voor onszelf leven.

Zingen: Lied 767: 1,4,5,6,7 De toekomst van de Heer

Bijbellezing: Joh. 12: 20-26

Gebied voor de veertigdagentijd:

God, onze Schepper
Uit aarde hebt u ons gevormd
Tot mensen van vlees en bloed
Om in vrede en gerechtigheid
Uw wereld te bewonen.
Wij bidden U;

Open onze ogen voor Hem
In wie U ons de goede plaats wijst,
Jezus, onze Herder en Leidsman,
Die ons voorgaat door de woestijn
Naar uw land van belofte,
In deze veertig dagen en heel ons leven. Amen.

Gespreksvragen

Identiteit blijkt heel belangrijk voor mensen, ook in onze tijd. Mensen identificeren zich met hun voetbalclub, met het type muziek waar ze naar luisteren, met het bedrijf waar ze werken. Dat “zijn” ze. Als jij je voorstelt aan een ander, wat vertel je dan graag over jezelf?

Wat wordt er volgens jou bedoeld met de oproep van Jezus om jezelf te verliezen?

Heb je ooit in je leven een ervaring opgedaan waarin je iets in jezelf los moest laten en waarbij je het gevoel had dat je zelf een beetje stierf?

Had dit op de een of andere manier met je geloof te maken?

Mensen kunnen theologisch op heel verschillende manieren denken over de dood van Jezus (vanuit een politiek perspectief, vanuit het perspectief van menselijk lijden, vanuit een heilsperspectief, dat zijn dood onze zonden afwast, enz.) Waarom moest Jezus volgens jou sterven?

Lezen: I Kor. 15: 42-45

In deze tekst lezen we dat ons leven niet wordt voortgezet, het sterft. Ook Paulus zegt dat ons leven sterft als een zaad en dat er uit een onooglijk zaadje iets nieuws en prachtigs voortkomt. Het is dus heel iets anders dan ons leven nu. Jezus zegt bijvoorbeeld tegen de Sadduceeën dat mensen in de hemel niet huwen of uitgehuwd worden. Ze zijn vrij, als engelen. Niettemin vormt ons leven wel de basis voor het nieuwe leven. Twee hoofdstukken eerder zegt Paulus (in 1 Kor. 13, over geloof, hoop en liefde) dat de liefde het enige is dat blijft. God zal alles in allen zijn, maar tegelijk zegt hij dat het voor ons nog onvoorstelbaar is: we kijken in een beslagen spiegel.

Maak je je weleens een voorstelling over een leven na dit leven? Zie je er naar uit?

In de Bergrede zegt Jezus dat we door goed te doen een schat in de hemel vergaren. Je zou dit zo kunnen verstaan dat je door goed te doen een zaad vormt dat in een volgend leven ontkiemt. Door de liefde te doen, leg je de basis voor een volgend leven. Zo lijkt het wel op karma. Of denk jij dat we geheel en al afhankelijk zijn van Gods genade, omdat we niet “tot enig goeds” in staat zijn. In Jeremia 17: 9 lezen we: “Niets is zo onbetrouwbaar als het hart, onverbeterlijk is het, wie zal het kennen?”. Hoe sta jij hierin?

Denk je dat het nog goed komt met deze aarde? Wat verwacht je van de toekomst. Komt de mens op tijd tot inkeer?

Afronding

Wat was nieuw voor jou in deze bespreking? Wat raakte je?

Lezen: *Licht, geluid, beweging lied* (tekst Marijke de Bruijne; laatste couplet)

Dankbaarheid en groot geluk
zó te worden aangeraakt,
zó nabij de eeuwigheid,
deel en deelgenoot te zijn
van een nieuwe werkelijkheid.
Diep geheim.
Dood en verrijzenis.

Stilte

Aanvullende liederen:

Lied 625 (Groen ontluikt de aarde)
Lied 630 (Sta op! Een morgen ongedacht)